

RP 138/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om en veterinärmedicinsk skadenämnd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås en lag om en veterinärmedicinsk skadenämnd. Nämnden skall vara en opartisk sakkunnig-nämnd med uppgift att på begäran lämna utlåtande om en veterinär eventuellt har gjort sig skyldig till felbehandling i sitt förfarande. Lagen innehåller bestämmelser om nämndens uppgift, tillsättning och sammansättning av nämnden, behandling av ärenden i nämnden, dess be-

slutförhet, beslutanderätt, rätt till information, bestämmande av arvoden åt medlemmarna, grunderna för avgifterna samt nämndens arbetsordning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 mars 2002.

IHHEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
IHHEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning	3
2. Nuläge	3
3. Internationell utveckling	3
4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	4
5. Propositionens verkningar	5
5.1. Ekonomiska verkningar	5
Verkningar för statsfinanserna	5
Kommunalekonomiska verkningar och verkningar för näringslivet och medborgarna	6
5.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	6
6. Beredningen av propositionen	6
7. Samband med andra propositioner.....	8
DETALJMOTIVERING.....	9
1. Motivering till lagförslagen.....	9
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter.....	13
3. Ikraftträdande.....	13
4. Lagstiftningsordning	13
LAGFÖRSLAGET	14
om veterinärmedicinska skadenämnden	14

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I riksdagens svar (RSv 118/1999 rd) på regeringens proposition med förslag till lag om utövning av veterinäryrket (RP 30/1999 rd) ingick ett uttalande där riksdagen förutsatte att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att tillsätta en sakkunnig nämnd med uppgift att utreda skadestandsfrågor i anknytning till veterinärmedicin.

Inom veterinärmedicinen uppstår årligen uppskattningsvis 30—50 situationer där en djurägare och en veterinär inte når enighet om en veterinärmedicinsk skada som medför skadeståndsskyldighet har tillfogats ett djur i samband med behandlingen av djuret. Skadorna tillfogas både produktionsdjur och sällskaps- och hobbydjur.

I slutet av 1980-talet och början av 1990-talet verkade en arbetsgrupp för veterinärmedicinska skador i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet. Den hade till uppgift att avge utlåtanden till veterinäravdelningen vid jord- och skogsbruksministeriet om skador som tillfogats djur inom veterinärmedicinen och klagomål i anslutning till utövningen av veterinäryrket. Utifrån arbetsgruppens utlåtanden lämnade sedan veterinäravdelningen utlåtande till djurägarna och kommunerna för utredning av skadeståndsansvaret för de veterinärmedicinska skadorna. Arbetsgruppen stödde sig inte på någon författning. Riksdagens justitieombudsman påpekade avsaknaden av författningsgrund i samband med ett klagomål. Arbetsgruppen drogs in 1994.

2. Nuläge

En av jord- och skogsbruksministeriets uppgifter är enligt lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) att utöva tillsyn över den verksamhet som utövarna av veterinäryrket bedriver. Länsstyrelserna styr och övervakar de utövare av veterinäryrket som

är verksamma inom deras område.

Administrativa säkerhetsåtgärder och disciplinära åtgärder som ingår i tillsynen omfattas av jord- och skogsbruksministeriets behörighet. Fall där administrativa säkerhetsåtgärder eller disciplinära åtgärder kan komma i fråga skall av länsstyrelserna överföras till jord- och skogsbruksministeriet för behandling.

Som administrativa säkerhetsåtgärder räknas bland annat restriktioner och förbud gällande en veterinärs rätt att ordinera medicin och utöva sitt yrke. En disciplinär åtgärd kan bestå av en skriftlig varning till en veterinär. För att behandla frågor i anslutning till tillsynen har jord- och skogsbruksministeriet tillgång både till sakkunniga inom veterinärmedicinens olika områden och sakkunniga som företräder praktisk veterinärmedicin. I tillsynen över utövningen av veterinäryrket ingår inte frågor som gäller ersättningar för veterinärmedicinska skador.

I samband med beredningen av lagen om utövning av veterinäryrket tog Finlands veterinärförbund och Finlands Kommunförbund upp frågan om inrättande av en särskild ansvarsnämnd för att lämna utlåtanden om fel som veterinärerna gjort sig skyldiga till i sin behandling. Regeringen ansåg dock i sin proposition att behandlingen av frågor om skadestånd mellan veterinärer och deras kunder inte hörde till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter. Riksdagen tog i sitt svar på propositionen in ett uttalande där den förutsatte att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att tillsätta en sakkunnig nämnd med uppgift att utreda skadestandsfrågor i anknytning till veterinärmedicin.

3. Internationell utveckling

Enligt tillgängliga uppgifter har varken de övriga EU-länderna eller de nordiska länderna några andra författningsbaserade organ än domstolarna som behandlar tvister om ska-

destånd mellan veterinärer och deras kunder.

4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att skapa ett system för hur veterinärmedicinska skador skall utredas i situationer där en djurägare och en veterinär är oense om ett fel har begåtts vid själva behandlingen av ett djur eller annars i anslutning till den. Dessa fall gäller inte bara åtgärder som vidtagits vid behandlingen av djuret utan också situationer där behandling inte satts in i tid.

I fall där veterinärmedicinska skador uppstått måste det först utredas om veterinären med beaktande av de handlingsmöjligheter som stått honom till buds agerat på ett veterinärmedicinskt sett lämpligt sätt. Bedömningen av denna omständighet är av avgörande betydelse för uppkomsten av ett eventuellt skadeståndsansvar. Den veterinärmedicinska skadenämnden skall vara ett opartiskt sakkunnigorgan som djurägare eller djurinnehavare och veterinärer eller deras arbetsgivare kan vända sig till för att få en veterinärmedicinsk bedömning av ärendet i fråga. Sakkunnigorganets utlåtanden om ett eventuellt orsakssammanhang mellan veterinärens åtgärder och den uppkomna skadan gör det lättare för parterna att nå förlikning.

I propositionen föreslås att den veterinärmedicinska skadenämnden på begäran skall lämna utlåtande om en veterinär har gjort sig skyldig till ett fel i samband med behandlingen av ett djur eller bedömningen av behovet av behandling. Ställning tas då till om veterinären veterinärmedicinskt sett har förfarit på lämpligt sätt under de omständigheter som rått i fallet i fråga. I utlåtandet kan även tas ställning till om den eventuella felbehandlingen varit av den arten att det utgör grund för skadeståndsansvar. Däremot tar utlåtandena ingen ställning till den förorsakade skadans storlek ur ekonomisk synpunkt.

Ärenden kan hänskjutas till nämnden av ägaren eller innehavaren av det djur som tillfogats en veterinärmedicinsk skada, veterinären som vidtagit åtgärden eller veterinärens arbetsgivare med stöd av arbetsgivarens principalansvar. Om samma fråga har anhängiggjorts vid domstol som tvistemål, kan

nämnden på domstolens begäran lämna utlåtande till domstolen.

Ärligen inträffar uppskattningsvis 30—50 veterinärmedicinska skador där ett utlåtande från nämnden skulle behövas. En del av skadorna tillfogas produktionsdjur och en del sällskaps- och hobbydjur. I nämndens utlåtande bedöms på veterinärmedicinska grunder om veterinären har gjort sig skyldig till ett fel eller en försummelse vid sin undersökning eller behandling av djuret eller annars vid vården av det eller vid bedömningen av djurets behov av behandling.

I propositionen föreslås att den veterinärmedicinska skadenämnden skall vara ett självständigt organ. Nämnden har en ordförande och en vice ordförande samt minst sex andra medlemmar. Till ordförande för nämnden kallar jord- och skogsbruksministeriet ordföranden för landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd och till vice ordförande vice ordföranden för landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd. Till övriga medlemmar i nämnden kallar jord- och skogsbruksministeriet minst sex erkänt skickliga och erfarna personer som företräder för nämnden viktig vetenskaplig, praktisk veterinärmedicinsk eller någon annan, främst skadeståndsrättslig sakkunskap.

Nämndens mandat är på tre år. Medlemmarna handlar under tjänsteansvar. Nämnden får de byråttjänster den behöver av landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd. Föredragandena och den heltidsanställda sekreteraren i landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd kan vara föredragande i nämnden.

Ärendena behandlas skriftligt i nämnden. Avgift tas ut för nämndens utlåtanden. På behandlingen av ärenden i nämnden tillämpas lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (148/1922) och lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991).

Behörighetsvillkoren för personalen vid landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd är sådana att de lämpar sig väl också för den veterinärmedicinska skadenämndens uppgifter, eftersom även sakkunniga som företräder olika områden inom veterinärmedicinen sitter med i skadenämnden. Att landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd och den veterinärmedi-

cinska skadenämnden är organisatoriskt fristående har man försökt lyfta fram i den föreslagna lagen genom att i den ta in noggranna bestämmelser om vilka uppgifter en medlem av personalen vid landsbygdsnäringsarnas bevärsnämnd kan sköta i den veterinärmedicinska skadenämnden.

Då olika organisatoriska alternativ för den veterinärmedicinska skadenämnden utreddes, stod det klart att den åtminstone inte tills vidare kunde placeras i anslutning till något annat existerande organ. Genom att den veterinärmedicinska skadenämnden arbetar i anslutning till ett befintligt organ minskas dess behov av personresurser avsevärt.

Andra placeringsalternativ som togs upp var konsumentklagonämnden och patientskadenämnden. Jord- och skogsbruksministeriet kan inte åläggas att sköta skadestandsfrågor, eftersom ministeriet har till uppgift att övervaka utövningen av veterinäryrket. Det är inte i enlighet med principerna för god förvaltningssed att samma organ handlägger både frågor gällande utövningen av veterinäryrket och utlåtanden om felbehandlingar. Dessutom skulle handläggningen av enskilda förvaltningsärenden på ministeriet inte ligga i linje med målen som uppställts i samband med projektet för reformering av centralförvaltningen.

När det gäller konsumentklagonämnden ligger problemet i att dess uppgifter inte är förenliga med att behandla frågor där två näringsidkare eller en arbetsgivare och en arbetstagare är involverade. I ett ärende som gäller en veterinärmedicinsk skada kan det finnas andra parter än en konsument och en näringsidkare. Även näringsidkare kan begära utlåtande om veterinärmedicinska skador som tillfogats djur i deras ägo. Utlåtande kan också begäras i fråga om återgångskrav mellan en arbetsgivare och en arbetstagare till följd av skadestånd som arbetsgivaren betalat på grund av sitt principalansvar, om det visar sig att arbetstagarens vållande av skadan inte var endast lindrigt. Avgörande för konsumentklagonämnden är att den uttryckligen behandlar förhållanden mellan konsumenter och näringsidkare. Frågor utöver denna konsumentaspekt lämpar sig inte för den.

De ärenden gällande ersättning på grund av felbehandling inom hälso- och sjukvården av

människor som patientskadenämnden behandlar är i och för sig av samma slag som de ärenden det är fråga om i utlåtandena om veterinärmedicinska skador.

Patientskadenämndens verksamhet utgör en väsentlig del av patientförsäkringssystemet, där nämndens kostnader fördelas mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet. Det har beräknats att det årliga antalet veterinärmedicinska skador som sakkunnigorganet skulle ta ställning till skulle uppgå till endast 30—50. För ett så litet antal är det inte ändamålsenligt att skapa ett nytt, motsvarande system. Under beredningen av propositionen frångicks tanken på patientskadenämnden som en möjlig handläggare av utlåtanden om veterinärmedicinska skador både på grund av sättet på vilket den finansieras och den särställning den har som bedömare av felbehandling av människor.

5. Propositionens verkningar

5.1. Ekonomiska verkningar

Verkningar för statsfinanserna

I budgetpropositionen för 2002 tas hänsyn till de arrangemang som inrättandet av den veterinärmedicinska skadenämnden kräver. Nämndens omkostnader budgeteras under moment 30.03.21 i budgetpropositionen för 2002. I tillägget till anslaget beräknas kostnaderna för veterinärmedicinska skadenämndens verksamhet uppgå till 40 000 euro per år (237 829 mark), av vilka ca 16 800 euro består av kostnader för arvoden till föredragande vid skadenämnden med tjänsten som bisyssla, 12 600 euro av arvoden till sakkunniga i nämnden, 6 700 euro av mötesarvoden och ersättningar för resekostnader och 3 400 euro av allmänna byråkostnader. Nämndens utlåtanden är avgiftsbelagda. Avgifterna beräknas inbringa 4 000 euro (23 783 mark) per år. Avgifterna intäktsförs under moment 12.30.99 (Övriga inkomster inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde).

Kommunalekonomiska verkningar och verkningar för näringslivet och medborgarna

Propositionen har inga direkta verkningar för kommunernas, näringslivets eller medborgarnas ekonomi.

Enskilda djurägare och veterinärer samt veterinärernas arbetsgivare, främst kommunerna, kan i en konfliktsituation begära utlåtande av nämnden om ett fel veterinärmedicinskt sett har begåtts vid behandlingen av ett djur eller i samband med någon annan åtgärd i anslutning till behandlingen. Nämndens utlåtande är inte bindande, utan parterna kan om de så önskar föra frågan till domstol. Möjligheten att få utlåtande av nämnden gör det dock lättare att nå förlikning.

5.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Nämnden arbetar som ett fristående organ inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Det är främst landsbygdsnäringsnämnden som kommer att känna av de organisatoriska och personella effekterna, eftersom ansvarsnämnden skall placeras i dess lokaler och få de byrå- och stödtjänster den behöver av besvärsnämnden. Föredragandena vid besvärsnämnden och den heltidsanställda sekreteraren kan användas som föredragande vid skadenämnden. Ordföranden för landsbygdsnäringsnämnden är ordförande för skadenämnden och vice ordföranden för besvärsnämnden vice ordförande för skadenämnden vid sidan av sina egna tjänster.

Tjänstemännen vid besvärsnämnden kan användas som föredragande vid den veterinärmedicinska skadenämnden. Uppgiften som föredragande beräknas motsvara 0,3 årsverken. Avsikten är att uppgifterna skall skötas med nuvarande personresurser plus en extra föredragande med uppgiften som bissyssa. Landsbygdsnäringsnämnden är ordförande för den veterinärmedicinska skadenämndens postnings-, arkiverings-, registrerings- och bokföringsuppgifter samt andra uppgifter med anknytning till nämndens interna förvaltning. Detta anses endast obetydligt öka arbetsbördan och orsakar inga

verkningar i fråga om personalen.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som ett tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

I samband med beredningen av lagen om utövning av veterinäryrket föreslog Finlands Veterinärförbund och Finlands Kommunförbund att ett självständigt organ för handläggning av skadestandsfrågor skulle inrättas vid jord- och skogsbruksministeriet. Arbetsgruppen som beredde ärendet ansåg att Finlands Veterinärförbund och andra intresserade instanser inbördes kunde komma överens om att inrätta en nämnd för att behandla skadestandsfrågor i anknytning till veterinärmedicin. De berörda instanserna var dock inte villiga att ordna saken genom ett inbördes avtal. Riksdagen förutsatte i sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om utövning av veterinäryrket att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att tillsätta en sakkunnig nämnd med uppgift att utreda skadestandsfrågor i anknytning till veterinärmedicin.

Under beredningen av propositionen utredes olika möjligheter att organisera hur utlåtanden om veterinärmedicinska skador skulle avgas. Jord- och skogsbruksministeriet kunde inte åläggas att behandla skadestandsfrågor, eftersom tillsynen över utövningen av veterinäryrket hör till ministeriet. Det är inte förenligt med god förvaltningssed att låta samma organ behandla både frågor gällande tillsynen över utövningen av veterinäryrket och frågor som gäller utlåtanden om felbehandlingar. Dessutom hade det inte legat i linje med målen för projektet för reformering av centralförvaltningen att låta ministeriet handlägga enskilda förvaltningsfrågor.

Utlåtanden om propositionen har begärts av justitieministeriet, finansministeriet, landsbygdsnäringsnämnden, länsstyrelserna, Finlands Veterinärförbund, veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet, Finlands Kommunförbund, Jord- och Skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund, Andelslaget Husdjursavelsföreningen FABA, Finlands Hippos rf,

Finlands Ryttharförbund rf, Finska Kennelklubben rf, Suomen Rotukissayhdistys ry, Suomen Herpetologinen Yhdistys ry, Djurskyddsförbundet Animalia, Finlands Djurskyddsförening rf, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund rf, Finlands Konsumentförbund rf och Kuluttajat-Konsumenterna ry.

Inom utsatt tid inkom justitieministeriet, finansministeriet, landsbygdsnäringsnämnden, länsstyrelserna i Södra Finland, Östra Finland och Lapplands län, Finlands Veterinärförbund, veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet, Finlands Kommunförbund, Jord- och Skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK, Finlands Hippos rf, Finska Kennelklubben rf och Försäkringsbolagens Centralförbund med sina utlåtanden.

Justitieministeriet hänvisade till sina tidigare utlåtanden och meddelade att det inte har något ytterligare att anföra efter att det hade utträtts att veterinärmedicinska skadenämndens uppgift inte kunde hänvisas till patientskadenämnden.

De ärenden gällande ersättning på grund av felbehandling inom hälso- och sjukvården av människor som patientskadenämnden behandlar är i och för sig av samma slag som de ärenden det är fråga om i utlåtandena om veterinärmedicinska skador.

Patientskadenämndens verksamhet utgör en väsentlig del av patientförsäkringssystemet, där nämndens kostnader fördelas mellan de försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsverksamhet. Det har beräknats att antalet fall av veterinärmedicinska skador där utlåtande skulle komma att begäras av sakkunnigorganet skulle uppgå till 30—50 per år. Att skapa ett nytt, motsvarande system för ett så litet antal är inte ändamålsenligt. Under beredningen av propositionen frångicks tanken på patientskadenämnden som en möjlig handläggare av veterinärmedicinska skador både på grund av sättet på vilket den finansieras och den särställning den har som bedömare av felbehandling av människor.

Justitieministeriet hade anfört i sitt tidigare utlåtande att det med hänsyn till syftet med utlåtandeförfarandet vore skäl för nämnden att även uttala sig om skadeståndsbeloppet. Enligt vad en tidigare arbetsgrupp som yttrat sig om veterinärmedicinska skador erfarit i

sitt arbete är det uttryckligen den veterinärmedicinska bedömningen som är viktig i utlåtanden om veterinärmedicinska skador. Expertyttranden om skadans storlek, med andra ord om djurets värde, kan fås till exempel via avelsorganisationerna.

Finansministeriet och Jord- och Skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK vidhöll att konsumentklagonämnden var det bästa organisationsalternativet. Finansministeriet ansåg dock att om detta alternativ inte var möjligt vore det sannolikt bäst att ge uppdraget till en fristående skadenämnd för veterinärmedicinska skador, som skulle vara verksam i anslutning till landsbygdsnäringsnämnden. I propositionen har finansministeriets tjänstemannarättsliga synpunkter tagits ad notam.

Möjligheten att ge konsumentklagonämnden i uppdrag att lämna utlåtanden om veterinärmedicinska skador diskuterades ytterligare med konsumentklagonämnden och handels- och industriministeriet. De var båda av uppfattningen att det i fråga om konsumentklagonämnden var av avgörande betydelse att den behandlar frågor som uttryckligen gäller förhållandet mellan en konsument och en näringsidkare och att ärenden som går utöver denna konsumentaspekt därför inte kunde uppdras åt den. Inte ens de extra resurser som skulle anvisas för uppgiften ändrade denna principiella utgångspunkt.

Försäkringsbolagens Centralförbund ansåg att ordföranden och vice ordföranden för den nämnd som skulle handlägga skadeståndsfrågor måste vara förtrogna med skadestånds rätt för att nämndens sakkunskap skulle kunna garanteras. Också Jord- och Skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK var i sina utlåtanden av den åsikten att veterinärmedicinska ansvarsnämnden uttryckligen skulle ha skadeståndsrettslig sakkunskap. Enligt den föreslagna lagen företräder medlemmarna i nämnden vetenskaplig, praktisk veterinärmedicinsk och annan sakkunskap av betydelse för nämndens verksamhet. Till medlem i nämnden kan sålunda kallas någon som representerar skadeståndsrettslig sakkunskap.

Jord- och Skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK menade i sitt utlåtande att antingen branschens centralorganisationer bör höras när nämndens medlemmar tillsätts

eller producentorganisationerna ges rätt att ställa upp kandidater, om de som begär utlå- tande av nämnden skall få förtroende för den och nämnden vara trovärdig. Inga hinder fö- religger för att jord- och skogsbruksministe- riet i praktiken ger de centralorganisationer som är viktiga för nämndens verksamhet till- fälle att bli hörda innan nämnden tillsätts.

Finlands Veterinärförbund såg inga hinder för att den veterinärmedicinska skadenäm- den inrättas i anslutning till landsbygdsnä- ringarnas besvärsnämnd. Patientskadenäm- den var enligt förbundet ett annat beaktan- svärt alternativ. Förbundet var vidare av den åsikten att en av medlemmarna i nämnden bör företräda praktisk veterinärmedicinsk sakkunskap och ha kännedom om veterinär- vårdssystemet och att minst en av de närva- rande skall representera veterinärmedicin för att nämnden skall vara beslutför. Enligt den föreslagna lagen skall nämnden ha en repre- sentant för praktisk veterinärmedicin. Detta innebär bl.a. kännedom om veterinärvårdssy- stemet. För att nämnden skall vara beslutför måste ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra medlemmar eller ersättare med sakkunskap av betydelse för den fråga som skall behandlas vara närvarande.

Finlands Veterinärförbund var vidare av den åsikten att, innan ett utlåtande av en sak- kunnig utanför nämnden begärs, skall kost- naderna för utlåtandet meddelas den part som väckt ärendet och som är skyldig att betala kostnaderna. Finska Kennelklubben ansåg det oskäligt att kostnaderna tas ut av den som väckt ett ärende.

Finlands Veterinärförbunds påpekande har beaktats i den föreslagna lagen. Meningen är att ett utlåtande begärs av en sakkunnig utan- för nämnden bara i det fall att den part som väckt ärendet går med på att betala kostna- derna för utlåtandet. Endast i sällsynta fall begärs utlåtanden av sakkunniga utanför nämnden. De kan förekomma i de exceptio- nella situationer där medlemmarna i näm- den inte har den expertis som behövs för att handlägga ett ärende. En sådan situation kan uppstå i första hand när det gäller exotiska djur. Kostnaderna för utomstående expertut- låtanden kan bli höga. Det är inte befogat att betala dem med statliga medel, eftersom det är fråga om enstaka fall och med hänsyn till

att värdet på djuret i fråga kan vara mycket ringa.

Landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd an- såg att utlåtanden bör kunna begäras endast i fråga om behandlingsåtgärder vidtagna 2002 eller senare. En veterinärmedicinsk skada kan dock vara resultatet av flera på varandra följande behandlingsåtgärder. Enligt den fö- reslagna lagen skall utlåtande därför ges om veterinärmedicinska skador som inträffat ef- ter ingången av 2002. Härigenom undviks si- tuationer där en del av behandlingsåtgärdena i anslutning till en veterinärmedicinsk skada som nämnden har att ta ställning till har vid- tagits redan före denna tidpunkt. En bakre gräns behövs för att inte gamla frågor skall lämnas till behandling i nämnden. Ju senare en fråga börjar utredas desto svårare är det att få fram en tillförlitlig utredning av händel- serna.

Landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd fö- reslog dessutom att utlåtandet från den vete- rinärmedicinska skadenämnden inte bara skulle ta ställning till själva den veterinärme- dicinska felbehandlingen utan också till upp- komsten av skadeståndsansvar. Däremot skulle den inte ta ställning till skadeståndsbe- loppet.

Länsstyrelsen i Södra Finlands län ansåg att arbetsfördelningen mellan länsstyrelserna och den veterinärmedicinska skadenämnden bör preciseras och att i nämnden även bör ingå en representant för länsstyrelsen. Läns- styrelserna handlägger dock inte skades- tåndsfrågor. Till deras uppgifter hör att i en- lighet med lagen om utövning av veterinär- yrket övervaka veterinärerna i deras utövning av sitt yrke till den del det gäller eventuella administrativa anvisningar.

Finlands Kommunförbund, Finlands Hip- pos, veterinärmedicinska fakulteten vid Hel- singfors universitet samt länsstyrelserna i Östra Finlands län och Lapplands län hade ingenting att anmärka mot propositionen.

7. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetproposi- tionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1 §. *Veterinärmedicinska skadenämndens uppgift.* Den veterinärmedicinska skadenämndens uppgift är att yttra sig om ett fel har begåtts då en veterinär utfört ett ingrepp på ett djur eller vidtagit någon annan åtgärd i anslutning till behandlingen av djuret. Sådan felbehandling anses föreligga om djuret dör, får en kroppsskada eller någon annan skada till följd av undersökning, behandling eller annan motsvarande vård som veterinären utför eller underlåter att utföra. Nämnden tar på begäran ställning till om förfarandet vid behandlingen har varit veterinärmedicinskt lämpligt.

Till nämndens uppgifter hör inte att utvärdera annan veterinärverksamhet. Den tar till exempel inte ställning till fel som eventuellt begås av besiktningsveterinärer eller gränsveterinärer då de utför kontroller. I fråga om statligt eller kommunalt anställda veterinärer tar nämnden i frågor som förelagts den ställning till om behandlingen av djuret varit veterinärmedicinskt sett lämplig. Behandlingen av tjänstemannarättsliga frågor till följd av konstaterade fel eller frågor i anslutning till övervakningen hör inte till nämnden utan på dem tillämpas den allmänna lagstiftningen om statliga eller kommunala tjänstemän.

En skada som uppstått till följd av undersökningen, vården eller motsvarande behandling av ett djur eller av underlåtenhet att utföra dessa kan betraktas som felbehandling. Veterinärmedicinska ingrepp kan dock, även om förfarandet är riktigt, vara förenat med risker för skador på djuren. Om riskerna blir verklig, är det i allmänhet inte fråga om felbehandling. Risktagningen måste dock stå i proportion till det besvär som behandlas för att ingreppet skall kunna anses vara veterinärmedicinskt motiverat. Skadliga biverkningar av en medicin som ordinerats ett djur kan inte anses vara felbehandling, om medicinen har ordinerats på riktiga grunder.

En veterinärmedicinskt motiverad och rätt utförd behandling leder inte alltid till önskat resultat, vilket kan bero på skadans eller sjukdomens art eller individuella faktorer hos

djuret. Det är i sådana fall inte fråga om felbehandling som utgör grund för skadeståndsansvar. Som felbehandling kan däremot även betraktas infektionsskador, om smittan eller inflammationen sannolikt har uppstått i samband med undersökningen, behandlingen eller annan motsvarande vård av djuret. Också skador till följd av olycksfall kan anses vara veterinärmedicinska skador, om de till exempel hänger samman med underlåtenhet att utöva adekvat tillsyn över djuret. Nämnden avgör utifrån sin veterinärmedicinska och juridiska sakkunskap i varje enskilt fall om felbehandling har inträffat.

Skadeståndsansvaret grundar sig på skadeståndslagen och allmänna skadeståndsrättsliga principer. För att en veterinär skall vara skadeståndsansvarig krävs uppsåt eller vållande från veterinärens sida, dvs. fel, vårdslöshet eller underlåtenhet. Det måste dessutom finnas ett orsakssammanhang mellan skadan och den vidtagna åtgärden. Nämnden tar i sitt utlåtande ställning till om ett djur veterinärmedicinskt sett har behandlats fel på ett sätt som utgör grund för skadeståndsansvar. Utifrån utlåtandet kan parterna i tvisten nå en överenskommelse i frågan. I sista hand avgörs skadeståndsskyldigheten och skadeståndsbeloppet som ett tvistemål i domstol.

Den veterinärmedicinska skadenämnden är inte behörig att avge utlåtanden om till exempel meningsskiljaktigheter rörande veterinäravvoden. I fall där ingen skada har uppstått utan frågan gäller krav på prissänkning på grund av otillfredsställande prestation eller priser som annars upplevs som alltför höga kan djurägaren vända sig till konsumentklagonämnden. Konsumentklagonämnden och veterinärmedicinska skadenämnden har parallell behörighet i skadeståndsfrågor mellan en utövare av veterinäryrket och hans eller hennes kund i fall där kunden är konsument. Däremot omfattar konsumentklagonämndens behörighet varken ärenden som gäller djur använda för näringsverksamhet eller frågor om ersättning till följd av åtgärder vidtagna av veterinärer som är statliga eller kommunala tjänstemän.

Lagen tillämpas på alla djur. Utlåtandena

kommer dock de facto att gälla främst felbehandling av produktionsdjur, sällskapsdjur och hobbydjur. Djurparkerna har i regel egna veterinärer som står i ett arbetsavtalsförhållande till parkerna eller vars skadeståndsskyldighet grundar sig på ett avtalsbaserat ansvar. Några framställningar om utlåtan- de av nämnden gällande eventuell felbehandling av djuren i djurparkerna kommer därför knappast att göras. På felbehandlingar av försöksdjur tillämpas lagen endast i den mån frågan gäller någon annan behandling eller undersökning av ett försöksdjur än sådan som en veterinär utfört inom ramen för försöksdjursverksamheten. Den som bedriver försöksdjursverksamhet skall enligt 3 § förordningen om försöksdjursverksamhet (1076/1985) se till att veterinärvården för försöksdjuren är ordnad på behörigt sätt. Med hänsyn till försöksdjursverksamhetens natur är det inte ändamålsenligt för nämnden att avge utlåtanden om skador eller fel som inträffat inom ramen för den egentliga försöksverksamheten.

Nämndens utlåtanden tar inte upp frågan om skadans ekonomiska storlek. Enligt vad en tidigare arbetsgrupp som yttrat sig om veterinärmedicinska skador erfarit i sitt arbete är det uttryckligen den veterinärmedicinska bedömningen som är viktig i utlåtanden om veterinärmedicinska skador. Expertyttranden om djurets ekonomiska värde, kan fås till exempel via avelsorganisationerna.

Utlåtandena från veterinärmedicinska skadenämnden är inte bindande. Parterna kan om de så önskar föra frågan till domstol.

I 2 mom. ingår för klarhetens skull en definition av vad som avses med veterinär. En veterinär är en enligt lagen om utövning av veterinäryrket legitimerad veterinär eller en person som enligt lagen i fråga är tillfälligt berättigad att utöva veterinäryrket. Tillfällig rätt att utöva veterinäryrket har vissa veterinärstudier vars studieprestationer uppfyller vissa minimivillkor och medborgare i en stat inom Europeiska eller Europeiska ekonomiska gemenskapen som har avlagt veterinärexamen i någon annan EU- eller EG-stat än Finland.

2 §. *Tillsättning och sammansättning av nämnden.* Veterinärmedicinska skadenämnden har en ordförande och en vice ordföran-

de. Jord- och skogsbruksministeriet kallar den i lagen om landsbygdsnäringsnämndens besvärskommitté avsedda ordföranden för landsbygdsnäringsnämnd till ordförande och vice ordföranden för landsbygdsnäringsnämnd till vice ordförande för veterinärmedicinska skadenämnden. De skall enligt 2 § lagen om landsbygdsnäringsnämndens besvärskommitté ha avlagt juris kandidatexamen och ordföranden skall dessutom vara förtrogen med domarvärv eller förvaltningsrättslig lagskipning. Nämnden är ett från landsbygdsnäringsnämndens besvärskommitté fristående självständigt organ, fastän samma personer är ordförande i båda. I propositionen har man velat poängtera detta genom att i den föreslagna lagen noggrant fastställa vilka uppgifter en medlem av personalen vid landsbygdsnäringsnämndens besvärskommitté får sköta i den veterinärmedicinska skadenämnden.

Jord- och skogsbruksministeriet kallar ytterligare minst sex medlemmar och behövligt antal ersättare till nämnden för högst tre år i sänder. Nämndens medlemmar företräder vetenskaplig, praktisk veterinärmedicinsk eller annan sakkunskap av betydelse för nämnden. Nämnden har sålunda åtminstone till sitt förfogande sakkunnigmedlemmar specialiserade på praktiskt tillämpad veterinärmedicin och veterinärvård, produktionsdjur, hästar, invärtes sjukdomar hos smådjur, smådjurskirurgi och medicinering av djur. Både nämndens ordförande och vice ordförande är juris kandidater, men i förekommande fall kan ytterligare en medlem som företräder skadeståndsrättslig sakkunskap utnämnas till rätten.

Paragrafen innehåller vidare en bestämmelse om tjänsteansvaret för medlemmarna i nämnden och andra som sköter nämndens uppgifter. Nämndens utlåtanden är rekommendationer till avgöranden, men i praktiken kan de antas ha betydande inverkan på hur enskilda ärenden avgörs. Utlåtandena berör nära enskilda människors intressen, rättigheter och skyldigheter. Medlemmarna i nämnden arbetar sålunda under tjänsteansvar.

3 §. *Behandling av ärenden i nämnden.* Behandlingen av ärenden i nämnden är skriftlig. Ärenden kan lämnas till behandling i nämnden på skriftlig begäran av ägaren eller innehavaren av ett djur som tillfogats ve-

terinärmedicinsk skada, en veterinär som misstänks ha förorsakat skada eller veterinärens arbetsgivare med stöd av hans eller hennes principalansvar. En arbetsgivare är skyldig att ersätta skador som en arbetstagare orsakat genom fel eller försummelse. Djurägare begär ofta ersättning direkt av veterinärens arbetsgivare. Det är därför motiverat att ge arbetsgivare rätt att vända sig direkt till nämnden med begäran om utlåtande om en veterinär gjort sig skyldig till felbehandling.

Nämnden kan inte lämna utlåtande i ärenden som redan avgjorts i domstol eller som är anhängiga vid en domstol. På begäran av domstolen kan nämnden dock lämna utlåtande om ett anhängigt ärende till domstolen. Att ett ärende behandlats i nämnden hindrar inte parterna att senare föra ärendet till domstol. Om detta händer när ärendet är anhängigt vid skadenämnden förfaller behandlingen vid nämnden, om domstolen inte begär ett utlåtande.

Trots att ärendena i regel behandlas skriftligt i nämnden kan nämnden kalla in en part för att höras vid nämndens möte, om den finner det nödvändigt för att kunna avgöra ärendet. I sådana fall skall också övriga parter ges tillfälle att närvara. Parterna står själva för kostnaderna för sin inställelse. Nämnden kan vid behov även höra sakkunniga, begära utlåtanden och utredningar och ordna besiktningar. Ambitionen är dock att de som utnämns till medlemmar i nämnden skall ha så högklassig och bred sakkunskap att det endast i undantagsfall är nödvändigt att begära utlåtanden från utomstående experter. Dessa fall skulle främst gälla exotiska djur.

Nämnden är ett organ inom den offentliga förvaltningen. På behandlingen av ärenden i nämnden tillämpas följaktligen lagen om förvaltningsförfarande, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, språklagen och lagen om användning av samiska hos myndigheter.

4 §. *Rätt att få upplysningar.* I lagen om utövning av veterinäryrket bestäms om tystnadsplikt för veterinärer, vilket hindrar dem att utan tillstånd lämna upplysningar om djuren till utomstående. Tystnadsplikten gäller även enskilda människors eller familjers ekonomiska ställning, hälsotillstånd, sociala förhållanden eller andra liknande uppgifter

om deras privatliv.

Enligt den föreslagna paragrafen skall den veterinärmedicinska skadenämnden ha rätt att få upplysningar. Nämnden skall ha rätt att avgiftsfritt och utan hinder av bestämmelserna i lagen om utövning av veterinäryrket av veterinärerna få de upplysningar de behöver om ett djur för att kunna bedöma den veterinärmedicinska skadan. Nämndens rätt till upplysningar gäller alla veterinärer som har behandlat djuret i fråga. För att kunna ta ställning till en veterinärmedicinsk skada och skapa sig en helhetsbild av situationen kan det vara nödvändigt att få uppgifter om den behandling djuret fått inte bara av den veterinär vars misstänkta felbehandling frågan gäller utan också av andra veterinärer som behandlat djuret.

5 §. *Beslutanderätt.* I 1 mom. ingår bestämmelser om nämndens beslutanderätt. Nämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra medlemmar eller ersättare med betydande sakkunskap i den fråga som skall behandlas är närvarande. I behandlingen av ett ärende deltar enligt vad som föreslås alltid de medlemmar i nämnden som har den största sakkunskapen i den aktuella frågan. I propositionen föreslås därför att nämnden skall kunna fatta beslut utan att alla eller ens flertalet av veterinärmedlemmarna är närvarande. I praktiken skall den veterinärmedlem som är sakkunnig inom det specialområde frågan gäller och den som företräder praktisk veterinärmedicin vara närvarande. Det förslag majoriteten stöder blir nämndens beslut. Om rösterna faller jämnt gäller det förslag som ordföranden stött.

I 2 mom. finns bestämmelser om nämndens och ordförandens beslutanderätt. I frågor i anslutning till utlåtanden har nämnden i regel beslutanderätt. Nämndens ordförande kan tillsammans med en sakkunnigmedlem avgöra ärenden som är av ringa betydelse ur veterinärmedicinsk synpunkt eller som gäller en fråga där nämnden har en vedertagen praxis. Ordföranden och en sakkunnigmedlem kan även tillsammans avgöra ärenden där det är uppenbart att utlåtande inte kan avges. Utlåtande kan till exempel inte avges när det är klart att nämnden inte är behörig att behandla ärendet eller då den tillgängliga utredningen i

ärendet uppenbart är alltför bristfällig för att ärendet skall kunna behandlas.

Möjligheten för ordföranden och sakkunnigmedlemmen att tillsammans avgöra ett ärende kan inte utnyttjas förrän nämnden varit verksam en tid och en praxis för hur den bedömer olika slag av ärenden har hunnit utformas. När praxis väl har utformats gör denna möjlighet att utlåtanden kan avges snabbare i klara fall.

I 3 mom. bestäms om beslutanderätt för ordföranden i frågor som gäller nämndens personal och ekonomi och i andra frågor som hänför sig till nämndens interna förvaltning.

6 §. *Arvoden.* Till nämndens medlemmar och föredragande och de experter nämnden hör betalas arvode för de uppgifter de utför och ersättning för resekostnader. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer arvodesgrunderna inom ramen för de anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten.

7 §. *Avgifter.* Enligt förslaget skall behandlingsavgift tas ut för nämndens utlåtanden av den som väckt ett ärende. Avgiften avses täcka en del av kostnaderna för nämndens verksamhet. Behandlingsavgiften bidrar i någon mån till att frågor av mycket liten ekonomisk betydelse inte föreläggs nämnden.

Avgiftens storlek kan dock inte motsvara självkostnadsvärdet, eftersom en alltför hög behandlingsavgift skulle utgöra ett hinder för människor att vända sig till nämnden. Självkostnadsvärdet på ett utlåtande beräknas i genomsnitt uppgå till ca. 670 euro (ca. 4 000 mark). Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta att avgiften skall vara lägre än självkostnadsvärdet på prestationen. Avgiften kommer att vara ca. 85 euro (ca. 505 mark). I övrigt iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1991) när avgifter fastställs.

I paragrafen föreslås vidare att den som väckt ärendet skall svara för nämndens kostnader för utlåtanden från utomstående sakkunniga. Nämnden avger i regel sina utlåtanden utan utomstående expertyttranden. Om frågan gäller ett exotiskt djur kan det dock bli nödvändigt för behandlingen av frågan att vända sig till en utomstående expert med en begäran om utlåtande om behandlingen av djuret. Sådana kostnader för utlåtanden tas ut av den som väckt ärendet.

Utlåtanden från utomstående sakkunniga

begärs dock endast om den som väckt ärendet samtycker till att stå för kostnaderna. Om samtycke inte ges, begärs utlåtande inte. Inte heller den veterinärmedicinska skadenämnden lämnar då utlåtande. Utlåtanden av sakkunniga utanför den veterinärmedicinska skadenämnden kan vara dyra. Eftersom de gäller enstaka fall är det inte motiverat att de bekostas med statens medel, i synnerhet som värdet på det djur som tillfogats skadan kan vara mycket ringa.

8 §. *Personal.* Den veterinärmedicinska skadenämnden har föredragande med uppgiften som bisyssla. Nämndens ordförande anställer dem. Enligt den föreslagna paragrafen kan också föredragandena i landsbygdsnäringsnämnden och besvärskommitténs heltidsanställda sekreterare användas som föredragande med uppgiften som bisyssla.

9 §. *Stödtjänster.* I paragrafen ingår bestämmelser om skötseln av den veterinärmedicinska skadenämndens expeditions-, arkiverings-, registrerings- och bokföringstjänster samt övriga tjänster i anknytning till nämndens interna förvaltning. Landsbygdsnäringsnämnden sörjer för dessa tjänster med beaktande av vad som bestäms i 5 a § 2 mom. lagen om landsbygdsnäringsnämnden.

Enligt lagrummet biträder jord- och skogsbruksministeriet och dess informationstjänstcentral besvärskommittén i expeditions-, bokförings- och andra uppgifter i anknytning till den interna förvaltningen så som närmare stadgas eller föreskrivs genom förordning eller med stöd av förordning. Avsikten är att överföra informationstjänstcentralens uppgifter till landsbygdsverket som skall inleda sin verksamhet under 2002 och därefter ställer sina tjänster till förfogande vid skötseln av dessa uppgifter.

10 §. *Arbetsordning.* Närmare bestämmelser om arbetsfördelningen i nämnden, handläggningen samt om organiseringen av verksamheten i övrigt utfärdas i en arbetsordning som fastställs av nämnden.

11 §. *Ikraftträdande.* Den föreslagna paragrafen innehåller en ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2002.

Den veterinärmedicinska skadenämnden

kan lämna utlåtanden om veterinärmedicinska skador som inträffat den 1 januari 2002 eller senare. En bakre gräns för skadorna behövs för att nämnden inte skall få mycket gamla fall att behandla. Ju senare ett ärende börjar utredas desto svårare är det att få fram tillförlitlig utredning om saken.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag kräver får vidtas innan lagen träder i kraft. Sådana åtgärder är utfärdandet av närmare bestämmelser, för vilket redogörs nedan i avsnitt 2 samt åtgärder som krävs för att tillsätta nämnden.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Med stöd av den föreslagna lagen skall jord- och skogsbruksministeriet utfärda en förordning om avgifterna för nämndens prestationer och fastställer grunderna för arvoden till nämndens medlemmar. Närmare interna administrativa bestämmelser om arbetsfördelningen i nämnden, behandlingen av ärenden samt om organiseringen av verksamheten i övrigt utfärdas i en arbetsordning som fastställs av nämnden.

Den veterinärmedicinska skadenämnden är ett nytt organ inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Ett tillägg om detta bör göras i 21 § statsrådets reglemente (1522/1995).

3. Ikraftträdande.

Lagen förslås träda i kraft den 1 mars 2002. Åtgärder i anslutning till lagens ikraftträdande kan vidtas innan den träder i kraft.

4. Lagstiftningsordning

Enligt 119 § 2 mom. grundlagen skall de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. I övrigt kan bestämmelser om statsförvaltningens enheter utfärdas genom förordning. Om ett organ inom statsförvaltningen inte utövar offentlig makt kan bestämmelser om detta således utfärdas genom lag eller förordning. I regeringens proposition gällande grundlagen RP 1/1998 rd nämns bl.a. fattande av beslut om individens rättigheter, skyldigheter eller förmåner som exempel på utövning av offentlig makt.

De utlåtanden som givits av veterinärmedicinska skadenämnden innebär inte i sig någon utövning av offentlig makt eftersom utlåtandena inte är bindande för parterna. Eftersom det ändå är sannolikt att utlåtandena kommer att ha stor betydelse i skadestandsärenden som berör veterinärmedicinska skador är det motiverat att det bestäms i lag om det organ som ger dessa utlåtanden.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om veterinärmedicinska skadenämnden**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Veterinärmedicinska skadenämndens uppgift

Veterinärmedicinska skadenämndens uppgift är att på begäran lämna utlåtande om huruvida ett behandlingsfel har begåtts vid ett ingrepp som en veterinär utfört eller vid någon annan åtgärd som en veterinär vidtagit i anslutning till behandlingen av ett djur. I utlåtandet bedöms dock inte en skadas ekonomiska storlek.

Med veterinär avses en legitimerad veterinär enligt lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) och en person som har rätt att tillfälligt utöva veterinäryrket.

2 §

Tillsättning och sammansättning av nämnden

Jord- och skogsbruksministeriet kallar ordföranden och vice ordföranden för veterinärmedicinska skadenämnden samt minst sex andra medlemmar i nämnden och ett behövt antal ersättare. Nämndens mandatperiod är tre år.

Nämndens medlemmar och ersättare skall vara erkänt skickliga och erfarna personer som företräder vetenskaplig, praktisk veterinärmedicinsk och annan sakkunskap av betydelse för nämnden. Nämndens medlemmar och andra som sköter nämndens uppgifter arbetar under tjänsteansvar. Till ordförande för nämnden kallar jord- och skogsbruksministeriet ordföranden för den i lagen om landsbygdsnäringsnämnd (1203/1992)

avsedda besvärsnämnden och till vice ordförande besvärsnämndens vice ordföranden.

3 §

Behandling av ärenden i nämnden

Utlåtanden av veterinärmedicinska skadenämnden skall begäras skriftligen. Ärenden kan föreläggas nämnden av ägaren eller innehavaren av ett djur som fått en veterinärmedicinsk skada, veterinären som misstänks för felbehandling eller veterinärens arbetsgivare. Utlåtande behöver inte lämnas om begäran om utlåtande är uppenbart grundlös.

Om en domstol har träffat ett avgörande i ett ärende där utlåtande begärs får nämnden inte ta begäran om utlåtande till behandling till den del domstolen har avgjort ärendet. Om ärendet är anhängigt vid en domstol får utlåtande lämnas bara till domstolen på dess begäran.

Nämnden kan kalla en part för att höras vid nämndens möte, om det behövs för att ärendet skall kunna avgöras. Den andra parten skall då ges tillfälle att närvara. Parterna står själva för kostnaderna för sin inställelse. Nämnden har även rätt att höra sakkunniga, skaffa utlåtanden och utredningar och förrättade besiktningar.

Vid behandlingen av ärenden i nämnden iakttas bestämmelserna i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (148/1922) och lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991).

4 §

Rätt att få upplysningar

Veterinärmedicinska skadenämnden har rätt att av veterinärerna avgiftsfritt få de upplysningar som de behöver om ett djur för utredning av ett ärende som nämnden behandlar.

5 §

Beslutanderätt

Ärenden som ankommer på veterinärmedicinska skadenämnden avgörs av nämnden. Veterinärmedicinska skadenämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst två medlemmar eller ersättare med sakkunskap av betydelse för det ärende som skall behandlas är närvarande. Om meningsskiljaktighet uppstår om hur ett ärende skall avgöras, fattas beslut om saken genom omröstning. Som nämndens beslut gäller det förslag som majoriteten omfattar och vid lika röstetal det förslag som ordföranden har biträtt.

Nämndens ordförande och en sakkunnigmedlem kan dock tillsammans avgöra ett ärende om

- 1) ärendet är av ringa veterinärmedicinsk betydelse,
- 2) det är fråga om ett ärende där nämnden har en vedertagen praxis eller
- 3) det är uppenbart att utlåtande inte kan lämnas.

Nämndens ordförande avgör frågor som gäller nämndens personal och ekonomi samt andra frågor som hänför sig till nämndens interna förvaltning. I nämndens arbetsordning kan beslutanderätten i dessa frågor även överföras på vice ordföranden och en föredragande.

6 §

Arvoden

Till nämndens medlemmar och föredragande och till sakkunniga som nämnden hör betalas arvode för utförda uppdrag och rese-

kostnadsersättning enligt de grunder som jord- och skogsbruksministeriet har fastställt.

7 §

Avgifter

Behandlingsavgift tas ut för veterinärmedicinska ansvarsnämndens utlåtanden av den part som väckt ärendet. Avgiften kan bestämmas vara lägre än självkostnadsvärdet. I övrigt iakttas bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) då avgifterna fastställs.

Kostnaderna för nämnden för att inhämta ett för behandlingen av ärendet nödvändigt utlåtande av en utomstående sakkunnig tas ut hos den part som väckt ärendet. Innan utlåtande begärs skall nämnden försäkra sig om att parten samtycker till att betala kostnaderna.

8 §

Personal

Veterinärmedicinska skadenämnden har föredragande med uppgiften som bisyssla. Föredragandena anställs av nämndens ordförande. Också föredragandena och den heltidsanställda sekreteraren i landsbygdsnäringsnämnden kan litas som föredragande.

9 §

Stödtjänster

Landsbygdsnäringsnämnden sörjer för veterinärmedicinska skadenämndens expeditions-, arkiverings-, registrerings- och bokföringsuppgifter samt för andra uppgifter som hänför sig till nämndens interna förvaltning med beaktande även av vad som bestäms i 5 a § 2 mom. lagen om landsbygdsnäringsnämnden.

10 §

Arbetsordning

Närmare bestämmelser om den interna arbetsfördelningen och behandlingen av ärenden i veterinärmedicinska skadenämnden samt om organiseringen av nämndens verksamhet i övrigt utfärdas i en arbetsordning som fastställs av nämnden.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2002.
Lagen tillämpas på veterinärmedicinska skador som inträffat den 1 januari 2002 eller senare.
Åtgärder som verkställigheten av lagen kräver får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 28 september 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*